

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ปีการศึกษา 2548 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่เหมาะสมในการประเมินหลักสูตร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร ที่มีความรู้ความสามารถด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ในปีการศึกษา 2548 ที่ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง

กลุ่มที่ 2 กลุ่มบุคลากรแกนนำของโรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถด้านหลักสูตรที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อร่วมกันพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เรียนโรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม ในปีการศึกษา 2548

กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ เป็นผู้ให้ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูผู้สอน จำนวน 90 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน และผู้เรียนของโรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม ในปีการศึกษา 2548 ที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling random) จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

กลุ่มที่ 4 กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนจิระประวัตินวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ เป็นผู้ให้ข้อมูลเพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเกณฑ์ประเมิน หลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูผู้สอน จำนวน 90 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน ของโรงเรียนจิระประวัตินวิทยาคม ในปีการศึกษา 2548 ที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling random) จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Construction Interview) แนวทางพิจารณา กำหนดตัวชี้วัดจากผู้เชี่ยวชาญ ในการแก้ไขปัญหหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2) แบบสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) โดยเป็นการสนทนากลุ่ม เพื่อ วิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นต่จากตัวชี้วัด เพื่อพัฒนาเป็นเกณฑ์ในการประเมินความเหมาะสม ของการใช้หลักสูตร

3) แบบสอบถามความเหมาะสม (Questionnaire) โดยการสอบถามความเหมาะสม ตัวชี้วัด เพื่อพัฒนาเป็นเกณฑ์ในการประเมินความเหมาะสมของการใช้หลักสูตร ที่ได้จากการ วิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นต่จากตัวชี้วัดของเกณฑ์ประเมินหลักสูตร

4) แบบสอบถามผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น (Questionnaire) เพื่อสอบถามผลการเรียนรู้ ที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และสังเคราะห์เนื้อหา และสรุปเป็นประเด็นเพื่อให้ได้ ตัวชี้วัด จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปเป็นประเด็น ต่จากตัวชี้วัด โดยจำแนกประกอบ เป็นความเรียง เพื่อให้ได้เกณฑ์ จากการสัมภาษณ์กลุ่ม

3) ใช้ค่าสถิติร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป และ วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)โดยการสอบถามความเหมาะสม ของตัวชี้วัด เพื่อพัฒนาเป็นเกณฑ์ในการประเมินหลักสูตร ที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ประเด็นต่าง ๆ จากนั้น แปลความหมายค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่ม

4) ใช้ค่าสถิติร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป และ วิเคราะห์โดย ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยการสอบถามผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จากนั้น แปลความหมายค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่ม

1. สรุปการวิจัย

1.1 การพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้เกณฑ์การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละด้านดังนี้

ด้านที่ 1 บริบทหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด 42 พฤติกรรม บ่งชี้ ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 ความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

1.1 มีการประชุมวางแผน/กำหนดการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

1.2 มีเอกสาร/หลักฐานการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

1.3 มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของบุคลากร / ชุมชน ท้องถิ่น

1.4 มีการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

1.5 มีข้อมูลที่แสดงองค์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา

1.6 มีหลักสูตรสถานศึกษาที่จัดทำขึ้นตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

1.7 มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่นเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

1.8 มีสัดส่วนของสาระพื้นฐาน/ สาระเพิ่มเติมเป็นไปตามองค์ประกอบ

1.9 มีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่ดีต่อการพัฒนา
ผู้เรียน ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร

1.10 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
ตัวชี้วัดที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

2.1 มีการประชุมวางแผน/กำหนดการดำเนินงาน
เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

2.2 มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความ
ต้องการของบุคลากร / ชุมชนท้องถิ่น

2.3 มีการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนด
วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

2.4 มีคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ตาม
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

2.5 มีคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ที่
เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองและสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา

2.6 ผู้ปกครอง ชุมชน ครู และผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมใน
การกำหนดนโยบาย วางแผน และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.7 มีคณะกรรมการผู้รับผิดชอบจัดทำเอกสารหลักสูตร
สถานศึกษา

2.8 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
ตัวชี้วัดที่ 3 กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยมี
พฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

3.1 มีการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนด
วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา

3.2 มีการจัดอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และฝึกปฏิบัติ
ตามความต้องการของบุคลากร

3.3 มีการสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์
การจัดการเรียนรู้

3.4 มีการสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจให้กับ
บุคลากรเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา

3.5 มีการสร้างความตระหนัก ความกระตือรือร้น และ
สนใจที่จะหาความรู้เพิ่มเติมให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3.6 มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ชุมชน และ
ข้อมูลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในส่วนของหลักสูตรสถานศึกษา

3.7 มีข้อมูลและเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ
หลักสูตรสถานศึกษาพอเพียง

3.8 มีข้อมูลที่แสดงองค์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ
จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

3.9 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
ตัวชี้วัดที่ 4 การเตรียมความพร้อมการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดย
มีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

4.1 มีการจัดอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และฝึกปฏิบัติ
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรตามความต้องการของบุคลากร

4.2 มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ชุมชนและ
ข้อมูลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในส่วนของหลักสูตรสถานศึกษา

4.3 มีข้อมูลและเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ
หลักสูตรสถานศึกษาพอเพียง

4.4 มีข้อมูลที่แสดงองค์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ
จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

4.5 มีข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทั้ง
ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

4.6 มีคู่มือ/แนวปฏิบัติการจัดทำและการใช้หลักสูตร
สถานศึกษา

4.7 มีหลักสูตรสถานศึกษาที่จัดทำขึ้นตามความ
ต้องการของบุคลากร ชุมชน ท้องถิ่น

4.8 มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้กับ
บุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องทราบ

4.9 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
ตัวชี้วัดที่ 5 องค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีพฤติกรรม

บ่งชี้ ดังนี้

5.1 มีหลักสูตรสถานศึกษาที่จัดทำขึ้นตามความ

ต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

5.2 มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่นเหมาะสม และเอื้อ

ต่อการเรียนรู้

5.3 มีสาระสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2544

5.4 มีองค์ความรู้ที่เหมาะสมซึ่งจะนำไปสู่วิสัยทัศน์

พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา

5.5 มีโครงสร้างชัดเจน ในการวางแผนในการจัดการ

เรียนรู้ให้กับผู้เรียน

5.6 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ด้านที่ 2 การบริหารจัดการศึกษาการให้หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบไปด้วย
4 ตัวชี้วัด 30 พฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ
สถานศึกษา โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

1.1 มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.2 มีแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

1.3 มีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.4 มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ

การศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา

1.5 มีเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนตรงกัน

1.6 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 2 ความสอดคล้องของหลักสูตรสถานศึกษากับการพัฒนาตาม
ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

2.1 มีแบบสำรวจการพัฒนาการศึกษาตามความต้องการของ

ผู้เรียนและท้องถิ่น

- 2.2 มีสรุปรายงานผลการพัฒนาการศึกษาผู้เรียนประจำปี
ของสถานศึกษา
- 2.3 มีผลการพัฒนาการศึกษาของผู้เรียนสอดคล้องกับ
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2.4 มีหลักสูตรท้องถิ่นที่ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
ในชุมชน
- 2.5 มีหลักสูตรสถานศึกษาที่สนองความต้องการของผู้เรียน
- 2.6 มีการจัดการเรียนได้สอดคล้องกับความต้องการของ
ผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น
- 2.7 มีคู่มือ/แนวปฏิบัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
- 2.8 มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ
การศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.9 มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้กับบุคลากร
ในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องทราบ
- 2.10 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
- ตัวชี้วัดที่ 3 ความสอดคล้องของการจัดการเรียนกับความต้องการ
ของผู้เรียน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้
- 3.1 มีแบบสำรวจการจัดการเรียน ตามความถนัด และ
ความสามารถของผู้เรียน
- 3.2 มีสรุปรายงานของการจัดการเรียนประจำปีของ
สถานศึกษา
- 3.3 มีผลของการศึกษาการจัดการเรียนที่สอดคล้อง
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 3.4 มีหลักสูตรท้องถิ่นที่ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาในชุมชน
- 3.5 มีหลักสูตรสถานศึกษาที่สนองความต้องการของผู้เรียน
และท้องถิ่น
- 3.6 มีการจัดการเรียนได้สอดคล้องกับความต้องการของ
ผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

3.7 มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้กับบุคลากร
ในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องทราบ

3.8 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 4 ความสอดคล้องและเหมาะสมของการจัดครูผู้สอน ตาม
ความสามารถและความสนใจ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

4.1 มีแบบสำรวจความต้องการของครูผู้สอนตามแผนพัฒนา
คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

4.2 มีสรุปรายงานผลการดำเนินการจัดการครูผู้สอนตาม
แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

4.3 มีการจัดครูผู้สอนสอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษา

4.4 มีการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ
ความถนัด และความสนใจ

4.5 มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้กับบุคลากร
ในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องทราบ

4.6 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ด้านที่ 3 การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 5
ตัวชี้วัด 24 พฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 ประสิทธิภาพและความสอดคล้องของการจัดการเรียนการ
สอนกับหลักสูตรและความต้องการของผู้เรียน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

1.1 มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการของ
ผู้เรียน

1.2 มีการเรียนการสอนให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์
และการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์

1.3 มีการสร้างสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน

1.4 จัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้

1.5 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 2 การจัดทำและการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้อง
กับความต้องการของผู้เรียน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

- 2.1 มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.2 มีการสอนให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์
- 2.3 มีการเชิญบุคลากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นวิทยากร
- 2.4 มีการประเมินและนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

2.5 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมผู้เรียนให้มีการพัฒนาตามธรรมชาติได้เต็มตามศักยภาพ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

- 3.1 มีการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ
- 3.2 มีการใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์จากการเรียนกับชีวิตจริง
- 3.3 มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกวิธีการเรียนด้วยความถนัดและความสนใจ

3.4 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 4 ความสอดคล้องของสื่อการเรียนการสอนกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหา เทคนิควิธีสอนและความสนใจของผู้เรียน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

- 4.1 มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 4.2 มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน และเนื้อหา ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ
- 4.3 มีการประชาสัมพันธ์ผลการจัดการเรียนการสอน ให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องทราบ
- 4.4 มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำสื่อการเรียนการสอน
- 4.5 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 5 การจัดระบบส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

5.1 มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกวิธีการเรียนด้วย

ความถนัดและความสนใจ

5.2 มีการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนของครูมาพัฒนาการเรียน

การสอน

5.3 มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรม
การเรียนการสอนและเนื้อหา ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ

5.4 มีการบำรุง รักษา และเก็บสื่อการเรียนการสอนอย่างเป็น

ระบบ

5.5 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ด้านที่ 4 การสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 7
ตัวชี้วัด 35 พฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 การพัฒนาครูผู้สอนเพื่อเพิ่มสมรรถภาพและประสิทธิภาพ
ในการสอน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

1.1 มีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน
เพื่อเพิ่มศักยภาพ และมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1.2 มีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บริการ
ในสถานศึกษาและชุมชน

1.3 มีการจัดบรรยากาศห้องสมุดให้ผู้เรียนใช้บริการอย่าง
สะดวกและเพียงพอ

1.4 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 2 การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เอื้อจูงใจ ให้ผู้เรียน
เกิดการเรียนรู้ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

2.1 มีการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการ
เรียนรู้ที่เหมาะสม

2.2 มีการจัดบริการศูนย์ข้อมูลให้ครูและผู้เรียนสืบค้นด้วย
ระบบเทคโนโลยีที่เหมาะสม

2.3 มีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บริการ
ในสถานศึกษาและชุมชน

2.4 มีการจัดบรรยากาศห้องสมุดให้ผู้เรียนใช้บริการอย่าง

สะดวกและเพียงพอ

2.5 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 3 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

3.1 มีการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการ

เรียนรู้ที่เหมาะสม

3.2 มีการจัดบริการศูนย์ข้อมูลให้ครูและผู้เรียนสืบค้น ด้วย

ระบบเทคโนโลยีที่เหมาะสม

3.3 มีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บริการ

ในสถานศึกษาและชุมชน

3.4 มีการจัดบรรยากาศห้องสมุดให้ผู้เรียนใช้บริการอย่าง

สะดวกและเพียงพอ

3.5 มีการจัดมุมวิชาการและแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาที่เอื้อ

ต่อการเรียนอย่างเหมาะสม

3.6 มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรม

การเรียนการสอน และเนื้อหา ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ

3.7 มีการบำรุง รักษา และเก็บสื่อการเรียนการสอนอย่างเป็น

ระบบ

3.8 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 4 การพัฒนาและให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

4.1 มีการจัดสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียนที่ไม่ผ่านมาตรฐาน

การเรียนรู้

4.2 มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรม

การเรียนการสอน และเนื้อหาตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่อ

4.3 มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียน

การสอนอย่างต่อเนื่อง

4.4 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 5 การนิเทศเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

- 5.1 มีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มศักยภาพ และมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 5.2 มีการบริการแนะแนวสำหรับเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร เพื่อบริการให้กับผู้เรียน
- 5.3 มีการนิเทศภายในครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง
- 5.4 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 6 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความถนัด ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

- 6.1 มีการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม
- 6.2 มีแบบสำรวจการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน
- 6.3 มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน และเนื้อหา ตลอดจน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการผลิตสื่อ
- 6.4 มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
- 6.5 มีการประชาสัมพันธ์ผลการจัดการเรียนการสอนให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องทราบ
- 6.6 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 7 การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

- 7.1 มีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพ และมีการเรียนรู้การวิจัยอย่างต่อเนื่อง
- 7.2 มีการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุง แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
- 7.3 มีการส่งเสริมให้กับบุคลากรทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

7.4 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ด้านที่ 5 การติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบไปด้วย
10 ตัวชี้วัด 66 พฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

- 1.1 ผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร
- 1.2 หลักสูตรมีความครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษา
- 1.3 มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง
- 1.4 มีการกำหนดรูปแบบและวิธีการการวัดและประเมิน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามองค์ประกอบที่ชัดเจน

- 1.5 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง
- 1.6 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 2 การบริหารจัดการการใช้หลักสูตร โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

- 2.1 มีการบริหารจัดการและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่าง

เป็นระบบ

- 2.2 มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ชัดเจน

- 2.3 ครูมีความมั่นใจในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

- 2.4 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 3 การใช้สื่อการเรียนการสอน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

- 3.1 ครูผู้สอนเน้นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 3.2 ส่งเสริมให้ครู ใช้สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ

ช่วยในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

- 3.3 การใช้สื่อทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทางการเรียน ดีขึ้น

- 3.4 ส่งเสริมให้ความรู้เรื่องการใช้สื่อ และใช้เทคโนโลยีแก่

ผู้เรียน

- 3.5 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 4 การจัดการเรียนการสอน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

- 4.1 ครูมีความรู้ และสอนตรงตามความต้องการและ
ความสามารถของตนเอง
- 4.2 ครูสอนด้วยวิธีการสอนที่หลากหลายมีประสิทธิภาพใน
การเรียนการสอน
- 4.3 ครูผู้สอนเน้นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 4.4 ครูมีการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพ
- 4.5 ครูมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- ชัดเจน
- 4.6 ครูมีการวางแผนในการดำเนินการจัดกิจกรรมการจัดการ
เรียนการสอนอย่างชัดเจน
- 4.7 ครูมีระเบียบวินัย กระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ
- 4.8 ครูมีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามองค์ประกอบ
- 4.9 ครูมีการปรับตัวต่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูป
การศึกษาอย่างชัดเจน
- 4.10 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
- ตัวชี้วัดที่ 5 การประชาสัมพันธ์ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้
- 5.1 มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง
- 5.2 โรงเรียนมีการประสานงานความสัมพันธ์กับชุมชน
ผู้ปกครอง ผู้เรียน และท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง
- 5.3 มีวารสารประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 5.4 มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา
- 5.5 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
- ตัวชี้วัดที่ 6 การพัฒนาผู้เรียน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้
- 6.1 ครูมีความรู้ และสอนตรงตามความต้องการและ
ความสามารถของตนเอง โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 6.2 ครูสอนด้วยวิธีการสอนที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ
ในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
- 6.3 ครูมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมที่หลากหลายในการพัฒนา
ผู้เรียน

6.4 ครูนำองค์ความรู้ ทักษะการประเมินผลไปพัฒนาผู้เรียนให้
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

6.5 ครูมีการวางแผนในการดำเนินการจัดกิจกรรมการจัดการ
เรียนการสอนอย่างชัดเจน

6.6 ครูและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

6.7 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 7 การวัดและประเมินผลการเรียน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

7.1 ครูมีความรู้และทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียน

7.2 ครูมีเครื่องมือและแบบวัดประเมินผลที่ได้มาตรฐานและ

หลากหลาย

7.3 ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ให้เป็นไปตามองค์ประกอบการวัดและประเมินผล

7.4 มีการกำหนดช่วงเวลาในการวัดและประเมินผลชัดเจน

7.5 มีระเบียบในการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

7.6 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 8 การนิเทศติดตาม โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

8.1 โรงเรียนมีระบบการนิเทศภายในและสามารถจัดการนิเทศ
ได้ตามกำหนด

8.2 โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้นิเทศมีความรู้ และมีความเข้าใจใน
ระบบการนิเทศภายใน

8.3 โรงเรียนมีผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน

8.4 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 9 การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

9.1 โรงเรียนมีคณะกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีความรู้
ความเข้าใจอย่างเพียงพอต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

9.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญ มีความตระหนัก และ
ให้ความร่วมมือการบริหารจัดการการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

9.3 โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่าง
ต่อเนื่อง

9.4 โรงเรียนมีการประสานความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้ปกครอง
อย่างต่อเนื่อง

9.5 โรงเรียนจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
 ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

9.6 โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมใน
 การพัฒนาโรงเรียน

9.7 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 10 คุณภาพผู้เรียน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้

10.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการสอนของครูด้วยวิธีที่หลากหลาย
 ตามความต้องการของผู้เรียน

10.2 ผู้เรียนและครูมีส่วนร่วมในการใช้วิธีการเรียนการสอน
 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

10.3 ผู้เรียนให้ความร่วมมือกับครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อ
 พัฒนาการเรียนการสอน

10.4 ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม และมีคุณลักษณะ
 อันพึงประสงค์ของโรงเรียน

10.5 ผู้เรียนมีระเบียบวินัย กระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ

10.6 ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนให้เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการ
 อ่าน และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

10.7 ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้
 กระบวนการคิดวิเคราะห์ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

10.8 ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้เทคโนโลยี
 สารสนเทศ และการสื่อสารให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้

10.9 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ และ
 สูงขึ้น

10.10 ผู้เรียนมีความรู้ และสามารถใช้ทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อ
 การดำรงชีวิต

10.11 ผู้เรียนมีการปรับตัว และพัฒนาตนเอง จนสามารถจบ
 หลักสูตรการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

10.12 มีแผนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสม ของเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ปรากฏผลดังนี้

ความเหมาะสม ของเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2548 โดยการใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ในการพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านบริบทหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก 2) ด้านการบริหารจัดการในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 4) ด้านการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 5) ด้านการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เลขคณิตเท่ากับ 3.691 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.719

ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ทุกข้อมีผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยรวม มีผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.346 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.112

2. อภิปรายผล

การพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้เกณฑ์การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละด้าน ปรากฏดังนี้ คือ ด้านที่ 1 บริบทหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 5 ตัวชี้วัด 42 พฤติกรรมบ่งชี้ ด้านที่ 2 การบริหารจัดการศึกษาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 4 ตัวชี้วัด 30 พฤติกรรมบ่งชี้ ด้านที่ 3 การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 5 ตัวชี้วัด 24 พฤติกรรมบ่งชี้ ด้านที่ 4 การสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 7 ตัวชี้วัด 35 พฤติกรรมบ่งชี้ และด้านที่ 5 การติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 10 ตัวชี้วัด 66 พฤติกรรมบ่งชี้ แสดงให้เห็นว่าตัวชี้วัดในแต่ละด้านของการประเมินหลักสูตรสถานศึกษามีความหลากหลายของพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละตัวชี้วัด ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะว่าการพัฒนาเกณฑ์การประเมินสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม ได้ให้การมีส่วนร่วมจากบุคคลหลายฝ่ายทำให้ผู้ประเมินมีความหลากหลายทางความคิด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาตัวชี้วัดของผดุงชัย ภูพัฒน์ (2544: 185 - 186) ที่กล่าวว่าสิ่งที่จะแสดงถึงความสำเร็จของสิ่งที่ต้องการประเมิน โดยผู้ประเมินสามารถสรุปอ้างอิงจากสิ่งที่สังเกตได้ตามตัวชี้วัด นักประเมินแต่ละคนจะมีวิธีการกำหนดเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการตัดสินคุณค่าสิ่งที่ประเมินแตกต่างกันในด้านมาตรฐานและการตัดสินคุณค่านี้ งานประเมินที่สมบูรณ์ต้องเสนอสิ่งที่ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ เห็นว่าสิ่งที่กำหนดควรเป็นอย่างไรไว้ครบถ้วน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับหลักการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมของ John M. Cohen และ Norman T. Unhoff (1980: 219-222 อ้างถึงใน สุรกุล เจนอบรม 2533: 53-54) ที่กล่าวถึงประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วมที่เกิดจากการที่สมาชิกหรือกลุ่มตัวอย่างในหน่วยงานมีความเต็มใจและให้ความไว้วางใจกันในการจัดทำแผนงานต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ได้สารสนเทศและความคิดเห็นต่าง ๆ ที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาหรือสร้างสรรค์ สิ่งที่เป็นประโยชน์ ให้กับหน่วยงานของตนในการวางแผนหรือการปฏิบัติการ ต่าง ๆ ผู้วิจัยไม่ใช่ผู้ที่รอบรู้ที่สุดเพียงผู้เดียว หรือยอมรับความคิดเห็นทุกอย่างจากผู้มีส่วนร่วม แต่ในการวางแผนหรือในการดำเนินการใด ๆ ก็ตามจะเกิดจากความสนใจ ความร่วมมือ ร่วมความคิดจากผู้วิจัยและของผู้ปฏิบัติ ย่อมทำให้เกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพ

ความเหมาะสมในการพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจิระประวัติวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2548 จากการใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านบริบทหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 2) ด้านการบริหารจัดการศึกษาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 4) ด้านการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 5) ด้านการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก และภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่เกี่ยวข้องการวิจัยครั้งนี้ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้นมาด้วยตนเองดังนั้นจึงมีมุมมองทางความคิด ในความเหมาะสมของเกณฑ์ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ที่เน้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างกับผู้วิจัย ของสุภาวงศ์ จันทวานิช (2539) ทำให้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นวิธีวิจัยแบบหนึ่ง ที่เน้นให้ผู้ถูกวิจัยหรือกลุ่มตัวอย่างเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัย โดยกลุ่มตัวอย่าง มีความสนใจและเห็นประโยชน์ที่จะได้จากการดำเนินการวิจัย ซึ่งจะให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยในการดำเนินการต่าง ๆ จนแผนงานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างและผู้วิจัยจะมีบทบาทในการดำเนินการวิจัยที่เท่าเทียมกัน ทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมจะส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกว่าการปฏิบัติงานและผลงานที่เกิดขึ้น

นั้นเกิดจากความร่วมมือของทุกคน และทุกคนมีความสำคัญในการปฏิบัติงาน เท่าเทียมกัน เป็นเจ้าของผลงานร่วมกัน ซึ่งจะสร้างความภูมิใจและร่วมพลังในการที่จะแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจิระประวัตินวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ทุกข้อมีผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยรวมมีผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมสามารถพัฒนาผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีทักษะในการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอมริช นาคทรพ และดวงแก้ว จันทร์สระแก้ว (2541: 3-12) ซึ่งได้ให้ข้อสรุปว่า การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เป็นการรวมจุดเด่นของการวิจัยแบบมีส่วนร่วมและการวิจัยปฏิบัติการเข้าด้วยกัน เป็นการวิจัยที่พยายามศึกษาชุมชนโดยเน้นการวิเคราะห์ปัญหา ศึกษา หาแนวทางในการแก้ปัญหา วางแผนดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหา ปฏิบัติการตามแผน และติดตามประเมินผล จึงทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีทักษะในการปฏิบัติและมีความสามารถในการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นถึงวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ มากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ควรพัฒนากรอบแนวคิดของเกณฑ์การประเมินหลักสูตรในแต่ละด้านให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อส่งผลให้การพัฒนาเกณฑ์การประเมินหลักสูตร มีความละเอียดและครอบคลุมทุก ๆ ประเด็นในการประเมิน

3.1.2 ควรกำหนดวิธีการ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลายๆ แหล่ง เพื่อเป็นการตรวจสอบ ความถูกต้องของตัวชี้วัดและเกณฑ์ ในการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาการพัฒนาในเรื่องของระดับของคุณภาพในแต่ละเกณฑ์การประเมินหลักสูตรในแต่ละด้านให้มีความละเอียด และมีความเป็นปรนัยมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้ประเมินทุก ๆ คน สามารถประเมินได้ โดยส่งผลให้การประเมินเกิดประสิทธิภาพเหมือนกัน

3.2.2 ควรนำเกณฑ์การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้ ไปใช้ศึกษาทดลองกับสถานศึกษาอื่น ๆ พร้อมทั้งศึกษาปัจจัยผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการประเมิน